

Política-Planejament

Mobilització ciutadana

El sociòleg i investigador de la comunicació Manuel Castells va alertar recentment al Parlament de Catalunya que si no es produeix un canvi en la manera de fer política, els ciutadans protagonitzaran “una revolució”, a la qual s’ha referit com “de les ments”, atès el rebuig creixent que senten cap als polítics i cap al sistema mateix.

Cada vegada és més perceptible un empitjorament en la confiança de la ciutadania en els polítics que la representen i en els mitjans de participació tradicionals articulats en el sistema democràtic. El baix índex de participació en moltes consultes electorals, l’escassa valoració dels líders polítics o la manca d’afiliació als partits polítics és senyal que es desconfia de la capacitat de les estructures polítiques tradicionals per a articular solucions als grans desafiaments del present.

Com a resultat, cada vegada amb més força s’experimenta la necessitat de no confiar el conjunt de l’acció política a “professionals” agrupats en partits. Es multipliquen les plataformes reivindicatives que s’articulen principalment a través d’Internet, eviten líders, enfoquen l’energia a temes concrets, amb voluntat d’alterar l’estat d’opinió, mobilitzar la ciutadania (amb èxit notable), i obligar els representants polítics a reconsiderar les seves polítiques i sovint les seves aliances amb poders fàctics (és a dir, que es donen de fet i no tenen dret). El territori i l’habitatge han generat moltes d’aquestes iniciatives, atès el fracàs espectacular, el desinterès, o la connivència amb interessos privats cada vegada més poderosos que han caracteritzat l’acció política en aquestes matèries. Des de l’àmbit disciplinar cal destacar el manifest per una nova cultura del territori, promogut per l’associació de geògrafs espanyols i signat per 108 experts en urbanisme, (<http://www.geografos.org>), difós pel Consell Superior dels Col·legis d’Arquitectes d’Espanya, al que s’han adherit la majoria dels degans. A continuació, recollim algunes iniciatives.

■ Politics-planning Citizens mobilization

The sociologist and communications researcher, Manuel Castells, recently alerted the Catalan autonomous parliament. He stated that if no change was made in approaches to politics, citizens would take part in what has been referred to as a “revolution of minds”. This is due to the rejection that is increasingly felt towards the politicians and the system itself.

A deterioration in citizens’ trust in the politicians that represent them and in the traditional means of participation established in the democratic system is increasingly noticeable. The low participation rate in many elections, scanty appreciation of political leaders and the lack of affiliation to political parties is a sign of distrust in the ability of traditional political structures to devise solutions to today’s major challenges.

Consequently, citizens increasingly feel the need not to trust political action to “professionals” who are grouped in parties. Platforms for claiming rights have multiplied. These are mainly coordinated through the Internet. They avoid leaders and focus their energy on specific topics. The aim is to change the state of opinion, mobilize citizens (with notable success), and oblige political representatives to reconsider their policies and often to change their alliances with the powers that be (i.e. with those that are taken for granted and have no rights). Territory and housing have given rise to many of these initiatives, due to the spectacular failure, lack of interest or connivance with which increasingly powerful private interests have characterised political action in these matters. Some of these platforms are described below.

■ Política-planeamiento Movilización ciudadana

El sociólogo e investigador de la comunicación Manuel Castells alertó recientemente en el Parlamento de Cataluña de que, si no se produce un cambio en la manera de hacer política, los ciudadanos protagonizarán “una revolución” —a la que se ha referido como “de las mentes”—, dado el paulatino rechazo que sienten hacia los políticos y el sistema.

Cada vez es más perceptible el desgaste de la confianza de la ciudadanía en los políticos que la representan y en los medios de participación tradicionales articulados en el sistema democrático. El bajo índice de participación en muchas consultas electorales, la escasa valoración de los líderes políticos o la falta de afiliación a los partidos políticos son señales de que se desconfía de la capacidad de las estructuras políticas tradicionales para articular soluciones frente a los grandes desafíos del presente.

Como resultado, se experimenta cada vez con más fuerza la necesidad de no confiar el conjunto de la acción política a “profesionales” agrupados en forma de partidos. En su lugar, se multiplican las plataformas reivindicativas que, articuladas principalmente a través de internet, evitando así la presencia de líderes, centran sus energías en temas concretos, con voluntad de alterar el estado de opinión, movilizar a la ciudadanía (con notable éxito) y obligar a los representantes políticos a reconsiderar sus políticas y, a menudo, sus alianzas con los poderes fácticos (que se dan de hecho, sin tener derecho). El territorio y la vivienda han sido los motores de muchas de estas iniciativas, dado el espectacular fracaso, el desinterés o la connivencia con cada vez más poderosos intereses privados, que han caracterizado la acción política en estas materias. Seguidamente recogemos algunas de ellas.

▲
Plataforma Salvem
l'Empordà

1. No volem l'autopista

<http://www.novolemautopista.com>

“L'actual Govern Balear i el Consell Insular d'Eivissa i Formentera, en particular, inicien una política d'autopistes i autovies que no ha considerat prou les gravíssimes conseqüències que pot originar sobre el medi ambient i l'economia illenca. Els projectes presentats són un reflex del fracàs dels governants autonòmics per resoldre l'ordenació territorial i la planificació urbanística. Si es realitzen aquests projectes, el vehicle privat serà cada vegada més necessari i exercirà una pressió insostenible sobre un àmbit físicament molt limitat, en degradació continua. Poden significar la ruïna definitiva de les poques zones rústiques i àrees amb cert valor natural que resten a l'illa.

Les preteses manca de fluïdesa i seguretat de trànsit a Eivissa no poden justificar aquest tipus de projectes, que són un malbaratament exorbitant de recursos públics i una apropiació immoral de béns privats. L'única solució possible i raonable en aquesta petita illa és l'optimització, millora i condicionament eficaç de l'actual xarxa viària, sense ampliacions innecessàries i desmesurades; una política dissuasòria de l'ús del vehicle privat i afavoridora de l'ús d'itineraris alternatius infrautilitzats, carrils bici, desplaçaments dels vianants, i, sobretot, un transport col·lectiu que ofereixi confortabilitat, aturades, freqüències necessàries i tarifes econòmiques.”

2. Compromís pel territori

<http://www.compromispelterritori.org>

“Conscients de la greu situació del territori valencià: constants agressions al medi ambient, especulació de la terra i de l'aigua, destrucció del paisatge, de la natura i del patrimoni cultural com a conseqüència d'una economia basada en la construcció i en la producció de l'oci, amb l'exclusiva finalitat del benefici particular immediat, sense cap benefici social, i en manifesta hostilitat cap a l'opinió ciutadana, ens comprometem, de forma corresponsable, a la defensa del territori i dels seus recursos contra aquestes agressions, en demanda de mesures que subordinen l'economia a les necessitats reals de la població, deixant de potenciar turisme i construcció com activitats primordials, racionalitzant la indústria i endreçant el treball del camp. El nostre compromís s'estén a la demanda de vies efectives de participació ciutadana.

Conseqüentment, exigim: la no aprovació, la suspensió o la paralització de projectes, urbanístics o no, que no hagen acreditat la suficient transparència informativa, així com el requisit d'acord previ amb els ciutadans afectats i el requisit d'una àmplia acceptació social, tant en els objectius concrets del projecte com en el seu impacte ambiental i cultural. Demanem l'obertura d'un ampli debat social amb l'objectiu de delimitar les línies mestres d'un model territorial, social, econòmic i energètic que responga a les necessitats reals de la població, limite l'activitat urbanística, impedeixca l'especulació, protegeixca i respecte de forma efectiva el medi natural i el patrimoni cultural, i fomenti l'ús racional dels recursos naturals i energètics.”

3. Plataforma por una vivienda digna

<http://www.vivendadigna.com>

“Todos los españoles tienen derecho a disfrutar de una vivienda digna y adecuada. Los poderes públicos promoverán las condiciones necesarias y establecerán las normas pertinentes para hacer efectivo este derecho, regulando la utilización del suelo de acuerdo con el interés general para impedir la especulación. La comunidad participará en las plusvalías que genere la acción urbanística de los entes públicos (Art. 47 Constitución Española)

Esta iniciativa ciudadana surge espontáneamente de la idea de que los jóvenes, y no tan jóvenes, tenemos parte de culpa de la irracionalidad que estamos sufriendo en materia de vivienda. Un principio recogido en la Constitución es el acceso a una vivienda digna. Este derecho se lleva vulnerando desde hace mucho tiempo y, si nosotros no defendemos su cumplimiento, nadie lo hará en nuestro lugar, puesto que son muchos los agentes que han inventado esta nueva forma de esclavitud y están beneficiándose a costa del futuro íntegro de muchas personas: bancos, constructoras, inmobiliarias, ayuntamientos...

Uno de los mecanismos que nos da la democracia para reclamar nuestros derechos no protegidos es la manifestación. Con esa intención estamos organizando sucesivas movilizaciones y actos en los que, al menos, se nos oiga. Quizás consigamos que las distintas instancias del gobierno legislen en contra de la especulación inmobiliaria y consigan frenarla, o quizás no, pero lo que sí es seguro es que, después de que nos oigan, nos tendrán más en cuenta y no ejercerán la pasividad que han demostrado en este asunto durante estos últimos años.”

4. Salvem l'Empordà

<http://www.salvem-emporda.org>

“Volem denunciar la planificació territorial i urbanística seguida fins al moment i proposar mesures que considerem imprescindibles per tal de mantenir les qualitats de vida i territori. Considerem prioritari aprovar un Pla Director de l'Alt Empordà, que doni solució a problemes com: el creixement urbanístic desmesurat; la desaparició dels sòls agrícoles; una política correcta dels usos de l'aigua; l'establiment de les connexions ecològiques i paisatgístiques; suficiència energètica; diversificació econòmica; gestió efectiva ambiental i del patrimoni històric-cultural; reconsideració del planejament de les grans infraestructures tenint en compte la necessitat ciutadana.

Per tant, el Pla Director Comarcal s'ha de redactar amb criteris tècnics i de sostenibilitat i, amb l'equilibrada participació real de tots els agents socials. I com a garantia de que aquest pla sigui redactat en aquestes condicions, demanem una moratòria temporal en l'aprovació de qualsevol planejament sectorial de fort impacte ambiental.”

corresponsal 1